

युवातरंग

वार्षिकांक

२०१७-१८

राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान
महाविद्यालय नागभीड जि. चंद्रपूर

आमचे प्रेरणास्थान

दलितमित्र

स्वर्गीय श्री वामनरावजी वनमाळी

संस्थापक / अध्यक्ष

मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळ, आरमोरी,
जि. गडचिरोली.

••• आमचे मार्गदर्शक •••

श्री मुरलीधरराव वामनरावजी वनमाळी

अध्यक्ष

मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळ, आरमोरी,
जि. गडचिरोली.

प्राचार्य डॉ. अनिल कोरपेनवार
राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय, नागभीड.

महाविद्यालयात कार्यरत प्राध्यापकवृंदासमवेत संस्थेचे सचिव श्री मनोजभाऊ वनमाळी व इतर मान्यवर

मनोहरभाई षिक्षण प्रसारक मंडळ आरमोरी

कार्यकारी मंडळ

- 1) श्री. मुरलीधरराव वामनराव वनमाळी :- अध्यक्ष
- 2) श्री. अब्दुलभाई हबीबभाई पंजवानी :- कार्याध्यक्ष
- 3) श्री. महादेवराव आत्माराम दहीकर :- उपाध्यक्ष
- 4) श्री. सोनबाजी गणुजी निखारे :- उपाध्यक्ष
- 5) श्री. मनोज वामनराव वनमाळी :- सचिव
- 6) श्री. हरिष्चंद्र महादेवराव बोंदरे :- सहसचिव
- 7) श्री. गोपाराव बुधाजी कुंभारे :- सदस्य
- 8) श्रीमती. षारदाबाई दादाजी मरसकोल्हे :- सदस्य
- 9) सौ. सुनिताताई मुरलीधरराव वनमाळी :- सदस्य
- 10) श्री. श्रीहरी मनिराम नवघरे :- सदस्य
- 11) श्री. हैदरभाई हुसेनभाई पंजवानी :- सदस्य
- 12) श्री. दीपकराव बळीराम बेहरे :- सदस्य
- 13) श्री. नामदेवराव काषीनाथ सोरते :- सदस्य
- 14) श्री. विष्वनाथजी विठोबा डोकरे :- सदस्य
- 15) श्री. मोरेष्वर पिसाराम कत्रे :- सदस्य
- 16) श्री. उमाकांत हरीभाऊ वनमाळी :- सदस्य
- 17) श्री. सितकुराजी लुलाजी जराते :- सदस्य
- 18) श्री. प्रकाषजी मोहनजी भोयर :- सदस्य

मनोहरभाई षिक्षण प्रसारक मंडळ, आरमोरी व्दारा संचालित

राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान
महाविद्यालय नागभीड
जि.चंद्रपूर.
नॅक 'बी' दर्जा

वार्षिकांक 2017–18

—मार्गदर्शक—

प्राचार्य डॉ. अनिल कोरपेनवार

—मुख्य संपादक—

प्रा. एन. जी. गोडे

—संपादक मंडळ—

प्रा. सी. व्ही. भुर्रे

प्रा. एम. बी. मत्ते

डॉ. आर. जे. रूडे

प्रा. कु. के. जे. चौधरी

मनोहरभाई षिक्षण प्रसारक मंडळ आरमोरी द्वारा संचालित,
राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय,
नागभीड, जि. चंद्रपूर.

स्थानिक व्यवस्थापन समिती

- 1) श्री. मुरलीधरराव वामनराव वनमाळी :- अध्यक्ष
- 2) श्री. अब्दुलभाई हबीबभाई पंजवानी :- सदस्य
- 3) श्री. नामदेवराव काषिनाथजी सोरते :- सदस्य
- 4) श्री. दिपकराव बळीरामजी बेहरे :- सदस्य
- 5) श्री. मनोज वामनराव वनमाळी :- सदस्य
- 6) सौ. सुनिताताई मुरलीधरराव वनमाळी :- सदस्य
- 7) डॉ. लालसिंग एच. खालसा :- सदस्य
- 8) डॉ. अनिल एन. कोरपेनवार :- पदसिध्द सचिव
- 9) डॉ. विकास एम. मोहतुरे :- षिक्षक प्रतिनिधी
- 10) प्रा. निलेष जी. गोडे :- षिक्षक प्रतिनिधी
- 11) प्रा. गणपत जी. देशमुख :- षिक्षक प्रतिनिधी
- 12) श्री. नरेश जे. देसाई :- षिक्षकेत्तर प्रतिनिधी

अंतरंग...

- संपादकीय
- प्राचार्याचे मनोगत
- मराठी विभाग
- हिंदी विभाग
- इंग्रजी विभाग
- महाविद्यालयीन अहवाल

संपादकीय

प्रिय रसीक वाचक.....

राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालयाचा शैक्षणिक सत्र 2017-18 चा युवातरंग वार्षिकांक आपल्या हातात देतांना आम्हास निश्चितच मनस्वी आनंद होत आहे. दरवर्षी प्रमाणे असंख्य नवोदितांना धीर यावा, बळ मिळाव व उदयाची लेखन परंपरा समृद्ध करणाऱ्या पिढीमध्ये आत्मविश्वास दृढ व्हावा हे या वार्षिकांकाच्या प्रकाशनामागचे प्रयोजन आहे. या विद्यार्थ्यांच्या लिखाणातील नवोदितांचा नवखेपणा अनेकांना जाणवू शकतो. तरीही लेखन, वाचन, चिंतनाशी आज आपली साधी अक्षरओळख दाखविणारे हे विद्यार्थी; उद्या अक्षरसाहित्याशी आपले अतुट नाते निर्माण करू शकतात, हा आषावाद उत्साहवर्धक आहे. विद्यार्थ्यांमध्ये सृजनशीलता निर्माण व्हावी, वाचनाची व लेखनाची गोडी निर्माण व्हावी आणि भावी नवोदित साहित्यिक निर्माण व्हावे हा वार्षिकांक प्रकाशित करण्याचा आमचा हेतू आहे.

या महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. ए. एन. कोरपेनवार यांनी प्राचार्य पदाची सुत्रे हाती घेतल्यापासून या महाविद्यालयाचा चेहरामोहरा बदलून सद्यःस्थितीत विकासाचा बराच कळस महाविद्यालयाने गाठलेला आहे. त्यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयाला नॅक मुल्यांकनाचा 'बी' दर्जा प्राप्त केला असून महाविद्यालयाचा यषात मानाचा तुरा रोवलेला आहे.

आमच्या संस्थाचालकांनी हे महाविद्यालय सुरू करून या भागातील तळागाळातील तरुणांना ज्ञानाचा प्रकाश प्राप्त करून दिला त्यामुळे प्रबोधनाचा-परिवर्तनाचा मार्ग अधिक सुकर झाला, असे म्हणावे लागेल. महाविद्यालयाच्या प्रगतीमध्ये महाविद्यालयाचा प्रत्येक घटक आपला खारीचा वाटा उचलतांना प्रत्ययाला येतो. अशी ही महाविद्यालयाची प्रगतीच्या दिशेने होत असलेली वाटचाल आम्हा सर्वांना अभिमानास्पद वाटावी अशी आहे.

वर्षभरात पार पडलेल्या उपक्रमांची माहिती छायाचित्राद्वारे तसेच निरनिराळ्या विभागांचे अहवाल देवून महाविद्यालयाची उपक्रमशीलता दर्शविलेली आहे.

हा वार्षिकांक साकारतांना प्राचार्य डॉ. ए. एस. कोरपेनवार यांचे मौलीक मार्गदर्शन आणि संपादन मंडळातील सदस्यांच्या सहकार्याबद्दल मी ऋणी आहे. या उपक्रमाला उत्साहाने प्रतिसाद देणा-या विद्यार्थ्यांचे तसेच समस्त प्राध्यापकवृंद आणि शिक्षकेत्तर कर्मचारी यांचे वार्षिकांकासाठी मोलाचे सहकार्य लाभले, त्याबद्दल सर्वांचे मी मनःपूर्वक आभार मानतो.

संपादनातील काही चूका, उणीवा उदार मनाने स्वीकारून, रसीक वाचक या वार्षिकांकाचे स्वागत करतील अशी आशा बाळगतो.

धन्यवाद.

प्रा. निलेष गोडे
मुख्य संपादक

प्राचार्याचे मनोगत

प्रिय विद्यार्थी मित्र आणि पालक,

भला अतिषय आनंद होत आहे की, शैक्षणिक वर्ष 2017-18 चा वार्षिकांक म्हणजे महाविद्यालयातील शैक्षणिक व अभ्यासेत्तर उपक्रमांचा एक आरसा होय. तसेच विद्यार्थ्यांचे विविध विषयांवरील विचार, साहित्यकृती व ललितकला यांचे यथार्थ दर्शन या अंकातून होईल याची मला खात्री वाटते.

मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळ आरमोरी या शैक्षणिक संस्थेने ग्रामीण भागातील विद्यार्थ्यांना विज्ञानाचे शिक्षण मिळावे व परीसरातील ग्रामीण व गोरगरीब जनतेला उच्चशिक्षणाचा लाभ मिळावा व इथला विद्यार्थी स्पर्धेत मागे पडू नये किंबहुना त्याची सतत प्रगती व्हावी या दृष्टीने राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालयाची स्थापना केली. त्यांच्याच पाऊलावर पाऊलावर आम्ही पुढेही संस्थेची उत्तरोत्तर प्रगती करू. या कार्यात संस्थेतील सर्व पदाधिकारी, सदस्य, सर्व प्राध्यापक व शिक्षकेत्तर कर्मचारी सहकार्य करतील असा मला विष्वास आहे.

राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय, नागभीड हे सक्षम आणि नैतिक शिक्षणाची कास धरण्यासाठी स्थापन करण्यात आलेले आहे. आमच्या महाविद्यालयात अभ्यासविषयक तसेच इतर अभ्यासपुरक कार्यक्रम, धार्मिक, सांस्कृतिक तसेच व्यक्तीमत्त्व विकास साध्य होईल, विद्यार्थ्यांना नैतिक मुल्यांची जाणीव होईल.

गेल्या अनेक वर्षातील महाविद्यालयाची वाटचाल पाहता असे वाटते की, आपले महाविद्यालय सर्व अत्याधुनिक शैक्षणिक सुविधांनी युक्त असून उत्कृष्ट शिक्षक व शिक्षकेत्तर कर्मचा-यांच्या एकसंघ मदतीने विदर्भात आगळावेगळा ठसा निर्माण करित आहे. उच्च शिक्षण क्षेत्रात आंतरराष्ट्रीय स्तरावर झपाट्याने होणारे बदल विचारात घेता महाविद्यालयाने शैक्षणिक स्वायत्तता प्राप्त केली पाहिजे असे वाटते. अभ्यासक्रम, अध्ययन-अध्यापन, परीक्षा व मूल्यमापन या सर्व प्रक्रीया विद्यापीठाद्वारा नियंत्रित केल्या जात असल्यामुळे आपणास कालानुरूप नवनवीन कल्पना व योजना राबविणे कठीण होत आहे. म्हणून स्वयंप्रेरणा व मुल्यधिष्ठित स्वयंनियमन या तत्वांचा अंगीकार करून बदलत्या जागतिक आव्हानांना पेलण्यासाठी आणि विद्यार्थ्यांच्या उंचावलेल्या विविधांगी अपेक्षा पूर्ण करण्यासाठी आपण सर्वजण महाविद्यालयास स्वायत्तता मिळविण्यासाठी गंभीरपणे कटीबध्द होऊ या. या माध्यमातूनच आत्मनियंत्रित शैक्षणिक स्वातंत्र्याची अनुभूती सर्व घटकांना प्राप्त होईल व महाविद्यालय अधिक जोमाने शैक्षणिक अवकाशाला गवसणी घालेल असे मला वाटते.

महाविद्यालयातील प्राध्यापक देखील आपली शिक्षणक्षेत्रातील विषिष्ट ओळख निर्माण करित आहेत याचा मला आनंद वाटतो. काही प्राध्यापकांनी डॉक्टरेट डिग्री प्राप्त केली असून अनेक जण त्या मार्गाने वाटचाल करित आहेत. लघु संशोधन प्रकल्प सर्व विद्याषाखात जोमाने पूर्ण केले जात आहेत. राज्य व राष्ट्रीय स्तरावरील परिषदा व स्पर्धांमध्ये आमच्या महाविद्यालयातील प्राध्यापक व विद्यार्थ्यांनी यषस्वीरित्या सहभाग नोंदविला आहे.

तरी आपण सर्वांनी महाविद्यालयात मिळणा-या संधीचा लाभ घ्यावा हे संपूर्ण वर्ष आपणा सर्वांना भरभराटीचे, यषाचे जावे अशी प्रार्थना करतो आणि तुम्हा सर्वांना शुभेच्छा देतो.

प्राचार्य

डॉ. ए. एन. कोरपेनवार

—: षिक्षकवृंद :—

विज्ञान षाखा

डॉ. व्हि. एम. मोहतुरे	— एम.एस्सी. (वनस्पतीषास्त्र), पी. एच. डी.
प्रा. सौ. अरुणा शेंडे	— एम.एस्सी. (वनस्पतीषास्त्र)
डॉ. जी. डी. देशमुख	— एम.एस्सी. (प्राणिषास्त्र), पी. एच. डी., नेट
डॉ. कृ. आर. जे. रूडे	— एम.एस्सी. (प्राणिषास्त्र), पी. एच. डी.
प्रा. निलेष जी. गोडे	— एम.एस्सी. (रसायनषास्त्र), नेट
डॉ. अतुल एस. नागपूरे	— एम.एस्सी. (रसायनषास्त्र), पी. एच. डी., नेट
प्रा. मनिष बी. मत्ते	— एम.एस्सी. (पदार्थविज्ञान), सेट
प्रा. कु. बी. पी. बावनथडे	— एम.एस्सी. (पदार्थविज्ञान),
प्रा. कु. डी. बी. पुस्तोडे	— एम.एस्सी. (गणित), बी. एड.
प्रा. एस. सी. कामडी	— एम.एस्सी. (गणित)
प्रा. व्हि. एस. रामटेके	— एम.एस्सी. (संगणक)
प्रा. पी. एस. पटले	— एम. एस्सी. (सुक्ष्मजीवषास्त्र)

कला षाखा

प्रा. एन. डब्ल्यु. सोनटक्के	— एम. ए. (मराठी), नेट, बी. एड.
प्रा. कु. के. जे. चौधरी	— एम. ए. (मराठी)
प्रा. व्हि. आर. सेलोककर	— एम. ए. (इंग्रजी), बी. एड.
प्रा. एस. एस. भुरसे	— एम. ए. (इंग्रजी), बी. एड.
प्रा. पी. बी. डबले	— एम. ए. (भुगोल) बी. एड.
प्रा. कु. यु. जे. गजपुरे	— एम. ए. (गृहअर्थषास्त्र), सेट
प्रा. एच. एम. वाकुडकर	— एम. ए. (इतिहास)
प्रा. डी. एस. राउत	— एम. ए. (समाजषास्त्र)
प्रा. के. एस. बोरकर	— एम. ए. (राज्यषास्त्र) एम. फिल, बी. एड.
प्रा. टी. एम. षेंडे	— एम. ए. (अर्थषास्त्र), एम. फील.
प्रा. कु. एम. डी. उके	— एम. ए. (पाली)

—: ग्रंथालय विभाग :-

प्रा. सी. व्ही. भुरें

— एम. लिब. सेट

—: शिक्षकेत्तर कर्मचारी वृंद :-

१. श्री. एन. जे. देसाई — कनिष्ठ लिपीक
२. श्री. ए. डी. वनमाळी — प्रयोगशाळा सहाय्यक
३. श्री. पी. जे. मोहूर्ले — प्रयोगशाळा परिचर
४. श्री. डी. जी. निमगडे — प्रयोगशाळा परिचर
५. श्री. आर. डी. कोरे — षिपाई
६. श्री. डी. के. समर्थ — षिपाई
७. श्री. ए. वाय. कांबळे — षिपाई
८. श्री. व्ही. एम. नागोसे — षिपाई

अहवाल विभाग

सत्र 2017-18

सांस्कृतिक विभाग

1. दि. 14 जुलै 2017 संस्थेचे संस्थापक स्वर्गीय वामनरावजी वनमाळी यांची जयंतीनिमित्ताने विविध कार्यक्रमाचे आयोजन करण्यात आहे.
2. 15 ऑगस्ट 2017 ला स्वातंत्र्यदिनाचा 71 वा वर्धापन दिन सोहळा साजरा करण्यात आला.
3. 5 सप्टेंबर 2017 ला डॉ. सर्वपल्ली राधाकृष्णन यांची जयंती शिक्षक दिन म्हणून साजरी करण्यात आली व विद्यार्थ्यांसाठी स्वयंघोषनाचा कार्यक्रम घेण्यात आला.
4. दि. 2 ऑक्टो. 2017 म. गांधी व लालबहादूर शास्त्री जयंती निमित्ताने 'जागतिक अहिंसा सप्ताह' साजरा करण्यात आला. या निमित्ताने दि. 24 ला निबंधस्पर्धा, 25 ला पोस्टरस्पर्धा, 26 ला परिसर स्वच्छता, 28 व 29 ला रक्तगट तपासणी कार्यक्रम आणि 1 ऑक्टो. ला ग्रामसफाई करण्यात आली व 2 तारखेला जयंती उत्सव मोठ्या उत्साहात साजरा करण्यात आला.
5. दि. 11 ऑक्टो. 2017 ला राष्ट्रसंत तुकडोजी महाराज यांच्या पुण्यतिथी निमित्ताने महाविद्यालयात भजन स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले होते.
6. दि. 6 डिसें. 2017 भारतरत्न डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांच्या महापरीनिर्वाण दिना निमित्ताने महाविद्यालयात 'भीमगीत गायन' स्पर्धेचे आयोजन करण्यात आले.
7. दि. 3 जाने. 2018 क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांची जयंती साजरी करण्यात आली.
8. दि. 21 जाने. व 26 जाने. 2018 महाविद्यालयात क्रिडा व सांस्कृतिक महोत्सवाचे आयोजन करण्यात आले होते. या महोत्सवाच्या निमित्ताने क्रिडा विभाग व सांस्कृतिक विभागाचे वतीने विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले होते.
9. दि. 26 जाने. 2018 प्रजासत्ताक दिना निमित्ताने ध्वजारोहणाचा कार्यक्रम व वर्षभर घेण्यात आलेल्या विविध कार्यक्रमांचा बक्षीस वितरण सोहळा आयोजित करण्यात आला होता.
10. दि. 30 जाने. 2018 ला राष्ट्रपिता महात्मा गांधी 69 वा पुण्यतिथी सोहळा 'हुतात्मा दिन' म्हणून पार पाडण्यात आला.
11. दि. 13 फरवरी 2018 संस्थेचे संस्थापक अध्यक्ष स्वर्गीय श्री वामनरावजी वनमाळी यांचा पुण्यतिथी सोहळा साजरा करण्यात आला.

प्रा. निलेष गोडे

सांस्कृतिक विभाग प्रमुख

क्रिडा विभाग

1. दि. 21 जाने. 2018 ला विविध क्रिडास्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले त्यात प्रामुख्याने लांब उडी, उंच उडी, थाळी फेक, गोळा फेक, भाला फेक या स्पर्धा घेण्यात आल्या.
2. दि. 23 जाने. 2017 ला क्रिकेट, व्हालीबॉल, कबड्डी, अष्या विविध स्पर्धांचे आयोजन करण्यात आले.

प्रा. किषोर बोरकर

क्रिडा विभागप्रमुख

राष्ट्रीय सेवा योजना विभाग

राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय नागभीड जि.चंद्रपूर तसेच गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली च्या राष्ट्रीय सेवा योजना विभागाचे वतीने सन 2017-18 या सत्रात खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

1. योग दिन:

दि. 21 जून 2017 ला आंतरराष्ट्रीय योग दिन साजरा करण्यात आला.

2. वृक्षारोपण कार्यक्रम:

दि. 1 जुलै 2017 ला शासनाने 4 कोटी वृक्ष लागवडीचा हाती घेतला आहे त्या अनुषंगाने महाराष्ट्र शासन तसेच गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली यांच्या आदेशानुसार स्थानीक राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय नागभीड येथे राष्ट्रीय सेवा योजनेच्या वतीने मनोहरभाई शिक्षण प्रसारक मंडळ आरमोरी चे सहसचिव मा. श्री. हरिचंद्रजी बोंदरे व महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. अनिल कोरपेनवार यांचे हस्ते वृक्षारोपन करण्यात आला.

3. मतदार जागृती अभियान:

दि. 5 जुलै 2017 ला राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय नागभीड येथे महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. अनिल कोरपेनवार यांचे मार्गदर्शनाखाली राज्य मतदार दिवस संपन्न झाला.

4. स्वच्छता पखवाडा:

दि. 01 ऑगस्ट 2017 ला "स्वच्छता पखवाडा " महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. अनिल एन. कोरपेनवार यांच्या "मार्गदर्शनाखाली संपन्न झाला.

5. 15 ऑगस्ट 2017 रोजी स्वातंत्र्यदिनाचे औचित्य साधून स्वातंत्र दिनाच्या पुर्व संध्येला महाविद्यालयीन परीसर स्वच्छता करण्यात आली. यात रा.से.यो. स्वयंसेवकांनी उत्साहाने परीसराची सफाई केली.

6. दि. 2 ऑक्टो. 2017 राष्ट्रपिता महात्मा गांधी जयंती निमित्ताने महाविद्यालयात गांधी जयंतीचा कार्यक्रम घेण्यात आला. त्या निमित्ताने महाविद्यालयात परीसर सफाई करण्यात आली. तसेच

ग्रामसफाईचा कार्यक्रम घेण्यात आला. यावेळी रासेयो स्वयंसेवकानी नागभीड षहरातील अनेक चौकातील रस्त्यांची सफाई केली.

7. दि. 07 ते 13 जानेवारी 2018 या कालावधीत मौजा नवेगाव पांडव येथे “ग्रामविकासाकरीता युवाशक्ती” विशेष षिबीर आयोजित करण्यात आले होते. यावेळी विविध कार्यक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. तसेच रासेयो स्वयंसेवकानी श्रमदानाच्या माध्यमातून स्वच्छता व कच्च्या रस्त्याचे काम केले. तसेच आरोग्य तपासणी षिबीर, एड्स जागृती कार्यक्रम, पशु चिकित्सा षिबीर घेण्यात आले.

8. प्रजासत्ताक दिन

दि. 26 जानेवारी 2018 ला राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय, नागभीड येथे प्रजासत्ताक दिन मोठया उत्साहात साजरा करण्यात आला.

प्रा. सी. व्ही. भुर्रे
रा.से.यो. विभाग प्रमुख

सहल विभाग

दि. 5 ऑक्टोंबर 2017 ला दि. 1 ते 7 ऑक्टोंबर 2017 चे दरम्यान वन्यजीव सप्ताह स्थानिक राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालयाद्वारे साजरा करण्यात आला. या वन्यजीव सप्ताहाचे औचित्य साधून दि. 5 ऑक्टोंबर 2017 रोजी घोडाझरी गाव ते तास आणि तास ते घोडाझरी तलाव असा 10 की मी.पदभ्रमण महाविद्यालयाचे प्राचार्य डॉ. अनिल एन. कोरपेनवार याच्या मार्गदर्शनाखाली महाविद्यालयाच्या विज्ञान विभागाच्या विद्यार्थ्यांनी केला.

या पदभ्रमणादरम्यान घोडाझरी जंगलातील विविध वनस्पतीच्या औषधीय गुणांची माहिती महाविद्यालयाचे वनस्पतीषास्त्राचे प्रा. कु. अरुना इंगोले व सायघाटा येथील वैद्यराज मा.सुर्यभानजी खोब्रागडे यांनी दिली. त्याचप्रमाणे अरण्यातील विविध प्रकारचे कोळी, किटक व पक्षांची माहिती प्राणीषास्त्र विषयाचे प्रा. डॉ. जी. डी. देषमुख, प्रा.कु.शेंडे व पक्षीतज्ञ मा.नरेंद्र लोहबरे सर ययांनी माहिती दिली तर मा. रेहबनकर साहेब मा.,शेंडे साहेब व वनविभागाचे पदाधिकारी या निसर्गभ्रमण सहलीला उपस्थित होते.

या सहलीचे आयोजन राष्ट्रपिता महात्मा गांधी महाविद्यालय नागभीड, वनविभाग नागभीड व झेप-निसर्गमित्र संघटना नागभीड यांच्या संयुक्त सहभागाने आयोजित करण्यात आली.

गोंडवाना विद्यापीठ, गडचिरोली विद्यापीठाच्या अभ्यासक्रमात पर्यावरणाचा समावेश असल्याने महाविद्यालयातील बी. ए. व बी. एस. सी. भाग 2 ची सहल दि. 6.2.2018 ला नवेगाव बांध, ईटियाडोह आणि दि. 25.2.2018 ला भिलाई व डोंगरगड या ठिकाणी आयोजित करण्यात आली होती.

डॉ. जी. डी. देषमुख
प्रा. प्रमोद बी. डबले
सहल विभागप्रमुख

प्रौढ व निरंतर शिक्षण आणि विस्तार सेवा विभाग

राष्ट्रपिता महात्मा गांधी कला व विज्ञान महाविद्यालय नागभीड जि. चंद्रपूर तसेच गोंडवाना विद्यापीठ गडचिरोली च्या प्रौढ व निरंतर शिक्षण आणि विस्तार सेवा विभागाचे वतीने सन 2017-18 या सत्रात खालील कार्यक्रम घेण्यात आले.

1. दि. 11 जुलै 2017 जागतिक लोकसंख्या दिवस या निमित्ताने 'वाढती लोकसंख्या व त्याचे दृष्टरीणाम' या विषयावर परीसंवाद घेण्यात आला.
2. दि. 8 सप्टें. 2017 आंतरराष्ट्रीय साक्षरता दिवस या निमित्ताने 'संपूर्ण साक्षरतेसाठी महाविद्यालयीन विद्यार्थ्यांचे योगदान' या विषयावर वक्तृत्व स्पर्धा घेण्यात आली.
3. दि. 2 ऑक्टो. 2017 गांधी जयंती निमित्ताने महाविद्यालयात गांधी जयंतीचा कार्यक्रम घेण्यात आला. त्या निमित्ताने महाविद्यालयात परीसर सफाई करण्यात आली.
4. दि. 1 डिसें. ते 7 डिसें. 2017 'जागतिक एड्स प्रतिबंधक दिन व सप्ताह'
जागतिक एड्स दिनानिमित्त महाविद्यालयात 'व्यसनमुक्ती व आरोग्यसंवर्धन' या विषयावर परीसंवाद घेण्यात आला.
5. दि. 3 जाने. 2018 सावित्रीबाई फुले जयंती यानिमित्ताने विविध उपक्रमांचे आयोजन करण्यात आले. यात प्रामुख्याने निबंध स्पर्धा व चित्रकला स्पर्धा घेण्यात आली. तसेच 'महिलांचे समान अधिकार आणि स्वसामर्थ्यासाठी शिक्षण' या विषयावर तज्ञांचे मार्गदर्शन आयोजित करण्यात आले.

प्रा. नरेंद्र सोनटक्के

कार्यक्रम अधिकारी